

УДК 7.012:[655.532:392.8(477)](043.2)

Марущак Вероніка Костянтинівна, студентка кафедри дизайну

Радько Катерина Володимирівна, науковий керівник, старший викладач кафедри дизайну

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Київ, Україна

РОЗРОБКА ПРОМО-ВИДАННЯ «З ХЛІБОМ-СІЛЛЮ. КАРТА УКРАЇНСЬКОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ КУХНІ»: НОВИЙ ФОРМАТ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ СТАРИХ ТРАДИЦІЙ

Анотація. У статті досліджується розробка промо-видання (книга-довідник у журнальному форматі) “З хлібом сіллю: карта українських регіональних страв), де описуються традиційні страви для кожної області України з упором на ілюстрації і типографіку. Піднімається актуальність популяризації гастрономії як приводу для туризму і безпосередньо української кухні як невід’ємної частини культурного спадку. Основною метою створеної збірки є показати специфіку і особливості страв кожного регіону, через вплив територіального розташування і включити рецепт наступних страв, щоб надати можливість наблизитись до місцевої культури.

Ключові слова: ілюстрації, довідник, графічний дизайн, промо-видання, українська кухня, артбук, книга рецептів, типографіка, гастрономія.

Вступ. При згадці української культури перше що спадає на думку це борщ пампушки і галушки- національна кухня у всій своїй красі. Культура споживання і частування часто переплітається з традиціями, історією, віруваннями, народною творчістю. Це не тільки побут, а й стиль життя, в якому знання успадковуються і передаються поколіннями. Зараз у епоху швидкої інформації, набридливої реклами і величезної кількості контенту недостатньо просто розповісти про культуру, потрібно запровадити на неї тренд. Правильна популяризація передбачає доступну інформацію, цікаву подачу, вдалу візуалізацію і найголовніше: тема обговорення має бути близькою публіці. А що може бути більш близьким ніж смачна їжа і її споживання.

Матеріали та методи. Об’єктом дослідження є українська регіональна кухня, її значення і актуальність в нашій культурі від витоків до сьогодення. Предметом дослідження є експериментальний спосіб її популяризації у вигляді промо-видання “З хлібом-сіллю”. Використано матеріали кулінарних енциклопедій, етнографічних

збірників та музейних архівів, а також сучасні дослідження з гастрономічної культури України. Для створення візуальної концепції застосовано аналітичний метод, метод дизайнерського моделювання та порівняльного аналізу аналогічних видань. Дослідження проєкту передбачає два основні етапи: збір та структурування інформації і створення вдалого концептуального оформлення. Для макетування використано Adobe InDesign і Adobe Illustrator, а ілюстрації створено в растровому графічному редакторі Procreate.

Результати. Розглянути тему української кухні з однієї перспективи і цілком зрозуміти її важливість і потенціал неможливо, її складність полягає в безлічі причинно-наслідкових ланцюжках. Кожна подія в певному історичному періоді безпосередньо впливала, формуючи а іноді і кардинально змінюючи те що споживали і як споживали українці.

Для початку, саме географічне розташування вже є тим, що заклало картину наявного біорізноманіття: від агрокультур до м'яса. Від Сяну до Дону, від Карпатських хребтів до чорноморського узбережжя- кліматична специфіка різних регіонів у тандемі з родючими ґрунтами-чорноземами давала змогу вирощувати найрізноманітніші продукти. У поєднанні з місцевими традиціями паралельно розвивалася і гастрономічна база. Так в Галицькій кухні характерне використання грибів та ягід, на Слобожанщині популярні страви з дичини, а в приморських районах є давні традиції споживання риби та морепродуктів [1]

Українські землі завжди були наскрізним прохідним шляхом який з'єднував Європу з близьким Сходом. Чого тільки коштував шлях “з варягів у греки”, який забезпечував торгівельне життя Київської Русі. Ця відкритість як кордонів так і власної цікавості до культури інших народів зробила з територій українських земель мультикультурний пласт скріплений ланцюжком традицій частування. Тут зійшлись кулінарні традиції греків, турків, угорців, німців, євреїв, татар і багатьох інших. Навіть так, вироблена віками смакова культура настільки стабільна, що навіть запозичені в інших народів страви завжди пристосовувалися до стереотипів місцевого харчування, перероблялися і посвоєму вдосконалювалися.[2]

Унаслідок такого культурного обміну з'являлись страви з подібними рецептами, які адаптувались під місцеві умови. Цей процес призвів до того, що в різних частинах України можна знайти певні «подібності» (наприклад, начинка, спосіб приготування

чи спеції) але з яскравим локальним колоритом. Саме поєднання «запозичення + адаптація» стало характерною рисою української кухні.

Пропонований дипломний проєкт «З хлібом-сіллю» має на меті дослідити всі ці аспекти і виплавити з них привабливу картину нашої національної кухні. Історія і традиції змішані в цікаву концепцію стануть чудовим способом популяризації української гастрономії не тільки в межах країни а й за кордоном. Зараз українське питання стає гострим як ніколи, що також означає те що ми привертаємо увагу іноземців. Передусім-в контексті війни, але згодом і в контексті культури. Це яскраво видно в соцмережах, де через призму історичної окремішності популяризують наших культурних діячів, театральне та кіно-мистецтво, специфіку народного вбрання і оригінальність традицій, зокрема традицій споживання української кухні. Ця ідея новизни для іноземців має чітку позитивну динаміку. «Червоний суп», шматок смальцю чи картопля в тісті на пару стають трендом, і важливою задачею стає зберегти цю короткочасну зацікавленість споживача.

Незважаючи на, здавалося б, хаотичний спосіб, з яким відбуваються всі ці взаємодії, певним темам вдається привернути надмірну кількість уваги, таким чином виринаючи на вершину популярності. Завдяки своїй видимості ці популярні теми сприяють колективному усвідомленню того, що є трендом, а часом також можуть впливати на громадський порядок денний спільноти. [3] Проєкт, як і будь який український контент трансльований ,в тому числі і на іноземних споживачів, виконує передусім функцію утримання українського питання в масах і залучає підтримку і усвідомлену позицію аудиторії. Гасло “Never stop talk about Ukraine” має звучати більше і гучніше.

Збірка буде містити у собі не тільки довідкову інформацію, а й позиціонуватиметься як книга рецептів і артбук відповідно. Ілюстровані зображення страв мають привертати до себе якомога більше уваги і бути цілком реалістичними. Ілюстрації такого типу містять в собі ту гіперреалістичність і шарм якого важко досягти звичайною фотографією. Також в пріоритеті експериментальна типографіка, яка взаємодіятиме з ілюстрованими зображеннями. Одним із завдань постає включення карти, яка виступатиме довідковим елементом і проглядатиметься на кожній сторінці. Мета використання мапи тут полягає не лише у створенні географічно точного зображення, а й у вивченні її можливостей як виду мистецтва, інструменту комунікації. [4] Такий цікавий багатофункціональний формат

видання з інтерактивними елементами слугуватиме як практичному застосуванню так і суто естетичному, адже привабливий дизайн є невід'ємною складовою гарного промоутингу(просуванню) будь-якої продукції.

Висновки. Українська кухня сформувалася під впливом природних умов, історичних подій та культурних взаємозв'язків. Вона поєднує локальні традиції, багате біорізноманіття і впливи багатьох народів, утворюючи цілісну гастрономічну систему.

Дипломний проєкт «З хлібом-сіллю» покликаний осмислити ці процеси й подати їх у сучасному форматі-поєднуючи історичний матеріал, артбук і кулінарну збірку. Видання спрямоване на збереження й популяризацію української кухні як важливої складової національної культури.

Список використаних джерел:

1. Що таке “Українська кухня”? Історія, страви, смаки URL: <https://obarykada.com/chasopys/shho-take-ukrayinska-kuhnya-istoriya-stravysmaky/>
2. Артюх, Л. Ф. Традиційна українська кухня в народному календарі. - Київ : Мистецтво, 2013. - 280 с.
3. Asur, S., Huberman, B. A., Szabo, G., Wang, C. Trends in Social Media: Persistence and Decay. - Palo Alto : Hewlett-Packard Laboratories, 2011. - 9 p.
4. Балабуха Н. Український народний дім на алегоричній мапі Перемишля. Місто як текст / Н. Балабуха, О. Здор, К. Радько // Актуальні проблеми сучасного дизайну : збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 27 квітня 2023 року. – У 2-х т. – Т. 2. – Київ : КНУТД, 2023. – С. 46-49. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/46967/8/N_Balabukha_O_Zdor_K_Radko_KNUTD_2023_FOMD.pdf